

ÚVOD - OBLASTI CHOVU ZVĚŘE

Ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů: *„Normované stavy zvěře se uvádí i pro oblasti chovu zvěře, které vymezuje na návrh jednoho nebo více držitelů honiteb rozhodnutím orgán státní správy myslivosti. Oblastí chovu zvěře je souvislé území tvořené souborem honiteb s přibližně stejnými vhodnými přírodními podmínkami pro zvěř a určené k chovu určitého druhu zvěře spárkaté, s výjimkou zvěře srnčí, jelence a prasete divokého, nebo jeho místní populace nebo poddruhu či geografické rasy, případně pro vzácné druhy zvěře (tetřev, tetřívka, jeřábek) nebo ohrožené druhy zvěře. U honitby určené pro chov uvedených druhů spárkaté zvěře musí celá její výměra být v oblasti tohoto chovu. Vytvoření oblasti chovu nesmí vést ke zvýšení ekologické zátěže dotčeného území.“* Zákon o myslivosti rozumí pod pojmem „chov zvěře“ odborné zásady, směřující především k zachování rovnováhy mezi stavy spárkaté zvěře a prostředím, k udržování přírodní kvality genofondu zvěře, k cílenému zvyšování chovné kvality zvěře a k úpravě stavů zvěře na optimální stav.

Myšlenka hospodařit myslivecky se zvěří v rámci oblastí chovu vychází ze skutečnosti, že pro cílevědomý chov druhů zvěře s přirozeně velkým migračním areálem jsou zpravidla samostatné honitby svou výměrou zcela nevhodné. Minimální výměra honiteb je zákonem stanovena na 500 ha, což nemůže odpovídat řádnému chovu tlupních druhů zvěře jako jelen evropský, daněk skvrnitý, muflon, sika japonský, kamzík horský, ale ani prasete divokého, u něhož zákon o myslivosti možnost vymezení oblasti chovu paradoxně nepřipouští. Oblast chovu je možno vymezit i pro tzv. vzácné druhy zvěře, jako např. pro koroptev polní, jeřábka lesního a tetřívka obecného.

Institut oblasti chovu je příležitostí pro uživatele honiteb, aby společně organizovali sčítání, na tzv. poradních sborech svých zástupců vypracovávali plány chovu a lovu pro jednotlivé honitby z hlediska vhodného množství, poměru pohlaví i věkových tříd, aby uplatňovali k dané populaci zvěře shodné chovatelské zásady při průběrném odstřelu, a to i ve způsobech a kvalitě zimní péče o zvěř, aby společně v době lovu přesouvali (tzv. rebilanční poradní sbory) odstřel zvěře do honiteb, kde dochází k (plánem lovu) nepředvídatelné koncentraci zvěře, a aby dosaženou kvalitou chovu hodnotili společně na přehlídkách trofejí.

Otcové myšlenky oblastí chovu zvěře byli nestoři české myslivosti Doc. Dr. Ing. Josef Nečas a Doc. Ing. Jaroslav Švarc, kteří založili v roce 1958 první oblast chovu s názvem Žďárské vrchy pro jelení zvěř. Oblastí chovu dále přibývalo a jejich plány chovu a lovu celkové a konkrétně do jednotlivých honiteb schvalovala tehdejší státní správa myslivosti na úrovni krajů. Díky aktivitě Okresního mysliveckého spolku v Šumperku, zejména dlouholetého předsedy myslivecké komise RNDr. Ctibora Babičky, CSc., bylo jen na území dnešních okresů Šumperk a Jeseník celkem dvanáct oblastí chovu pro jelena evropského, daňka skvrnitého, muflona, siku japonského a kamzíka horského.

Na jaře 1993 oblasti chovu zvěře přestaly mít novelou mysliveckého zákona právní oporu. Teprve v roce 2001 nový zákon o myslivosti svěřil krajským úřadům pravomoc usměrňovat myslivecké hospodaření opět koordinovaně v oblastech chovu zvěře. Určitým nedostatkem je, že oblast chovu může vzniknout a plnit svůj účel pouze tam, kde to držitelé honiteb navrhnou a uživatelé honiteb respektují, protože doporučení krajského úřadu nejsou závazná. S výjimkou zvěře mufloní se postupně všechny oblasti chovu obnovily a vznikla jedna nová pro daňčí zvěř a řada oblastí pro koroptev, jeřábka a jedna dokonce pro reintrodukci vzácného tetřívka.

Jednotná chovatelská kritéria bezpochyby přispěla ke zlepšení trofejové kvality. Společné sčítání a zpětný propočet z odstřelu na předpokládané skutečné stavy zase vedou k účinnější regulaci početních stavů a jejich skladby dle pohlaví a věku. Krajský úřad vnímá silnou podporu a účinnou spolupráci okresních mysliveckých spolků Českomoravské myslivecké jednoty v Šumperku, Olomouci, Prostějově a Přerově při všech činnostech, spojených s agendou oblastí chovu zvěře.

U oblastí chovu spárkaté zvěře naleznete schematický zákres oblasti chovu se seznamem honiteb, jejich výměrami a normovaným stavem, kritéria chovnosti a trendy populační dynamiky v časových řadách jarních stavů a odlovů, porovnaných s normovaným stavem a normovaným lovem (tj. roční produkce mláďat při dodržení normovaného stavu). Oblasti chovu vzácných druhů zvěře jsou prezentovány mapovým záznamem, seznamem honiteb a časovými řadami sčítání chovaného druhu a jeho možných predátorů, které nelze lovit, a také řadami odlovu možných predátorů, které lovit lze.

Jarní stavy vykázané v oblastech chovu nelze vždy srovnávat s jarními stavy, které uživatelé honiteb prezentují k 31. březnu v myslivecké statistice pro Český statistický úřad. V myslivecké statistice totiž uvádějí uživatelé honiteb jen tzv. stálou zvěř v honitbě i s ohledem na nešťastnou povinnost nepřekračovat normované stavy zvěře právě ve výsledku jarního sčítání. Pro účely každoročního stanovení výše plánů lovu na jarních poradních sborech oblastí chovu, svolávaných po jarním sčítání krajským úřadem, někdy uživatelé honiteb přiznávají i zvěř tzv. přebíhavou (migrující). Mají-li totiž plány lovu v jednotlivých honitbách odpovídat potřebám chovu, nemůže plán lovu vycházet jen ze sčítání na jaře, kdy je zvěř soustředěna na tzv. zimovištích, a zohledňuje vypořádanou sezónní migraci zvěře mezi jednotlivými honitbami v průběhu celého roku.

Grafické výsledky hospodaření se spárkatou zvěří názorně dokazují, že normovaných stavů nebylo ani po desetiletích tzv. redukčních odstřelů holé zvěře dosaženo, a popravdě, dosažení takových stavů se v přírodě jeví biologicky spíše nereálné. Dlouholetý poměr pohlaví ve vykázaném odlovu je zřetelně v zásadním rozporu s poučkou, že mláďata jsou kladena v poměru pohlaví 1 : 1. Pokud tento poměr platí, znamenal by oficiálně vykázaný odstřel spolehlivou likvidací všech těchto populací během krátké doby, protože jak známo, samci mláďata nekladou.

Podpora vzácných druhů zvěře je výrazně ztížena predačním tlakem zejména rovněž přísně chráněných dravců, což je rovněž dobře patrné z grafického vyjádření výsledků mysliveckých zjišťování.

Myslivosti zdar.

Šumperk, 19. května 2021, zpracoval Ing. Miroslav Kvapil, Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení lesnictví